

Kokousaika	Torstai 28.02.2013 klo 14.00 – 17.50	
Kokouspaikka	Kunnanvirasto, valtuustosali	
Saapuvilla olevat jäsenet	<p>Elsi Poikela, puheenjohtaja Pentti Rytisalo, I varapj Juha Karppinen, II varapj</p> <p>Annala Tuula Apukka Asko Heikkinen Pekka Hokkanen Riitta Jääskeläinen Anna-Maria Keinotie Heino Karppinen Riikka, klo 12-17.20 §:t 30-38 Kivioja Eila Korvanen Ahti Kumpulainen Martti Lehtinen Markku Maijala Mikko Manninen Jyrki Mettiäinen Milja Mikkola Mauri Moberg Tuomas Mäkitalo Arja</p> <p>Poissa: Kivilompolo Eini Niemi Risto</p> <p>Neitola Tuomo Oksanen Tarja Poikela Elsi Poikela Tarja Seitaniemi Leea Siirtola Jyrki Taavettila Jarmo Tervo Pertti Tiuraniemi Juha Tuomivaara Pekka Virtanen Veikko, klo 16.38-17.50 §:t 30-36 Ylitalo Sanna Äärelä Antti Äärelä Jenni</p> <p>Varajäsenet: Aikio Pentti Siirtola Sami Aikio Marja, klo 14.00-16.38</p>	
Muut saapuvilla olleet	<p>Pesonen Viljo, kunnanjohtaja Aho Raili, hallintosihteeri, pöytäkirjanpitäjä Alatalo Paula, hallintojohtaja Varis Risto, sivistystoimenjohtaja Rouhiainen Pekka, tekninen johtaja Tiuraniemi Harri, perusturvajohtaja</p>	
Asiat	§:t 30-42	
Pöytäkirjan allekirjoitus ja varmennus	<p>Puheenjohtaja <i>Elsi Poikela</i> Elsi Poikela</p>	<p>Pöytäkirjanpitäjä <i>Raili Aho</i> Raili Aho</p>
Pöytäkirjan tarkastus	05.03.2013	<p><i>Riitta Hokkanen</i> Riitta Hokkanen</p> <p><i>Anna Maria Jääskeläinen</i> Anna Maria Jääskeläinen</p>
Pöytäkirja on pidetty yleisesti nähtävillä	07.03.2013 kunnanvirastolla (hall.siht. virkahuone)	
	Virka-asema	Allekirjoitus <i>Raili Aho</i> Raili Aho
	Hallintosihteeri	

37 § SODANKYLÄN KUNNAN LAUSUNTO KUNTARAKENNELAKILUONNOKSESTA

Kh 57 § / 19.2.2013, liite nro 1

Hallintojohtaja Paula Alatalo, p. 040-4828991

Pääministeri Jyrki Kataisen hallituksen hallitusohjelman mukaan hallitus toteuttaa koko maan laajuisen kuntauudistuksen, jonka tavoitteena on vahvoin peruskuntiin pohjautuva elinvoimainen kuntarakenne. Osana kuntauudistusta hallitus käynnisti syksyllä 2011 hallitusohjelman mukaisen koko maan kattavan selvityksen kullekin alueelle tarkoituksenmukaisesta kunta- ja palvelurakenteesta. Kunnallishallinnon rakenne -työryhmän selvitys Elinvoimainen kunta- ja palvelurakenne (valtiovarainministeriön julkaisuja 5a/2012 ja 5b/2012) valmistui helmikuussa 2012.

Valtiovarainministeriö asetti helmikuussa 2012 kuntarakennelakia valmistelevan työryhmän, jonka tehtävänä oli seurata ja arvioida kunta- ja palvelurakenneselvityksestä saatavaa palautetta ja sen pohjalta laatia yhteenveto alue- ja kuulemiskierroksista sekä tehdä uudistuksen vaikutusarviointi ja laatia tarkennettu esitys uudistuksen kriteereistä ja toteuttamistavoista. Lisäksi työryhmän tuli valmistella luonnos hallituksen esityksestä kuntauudistusta ohjaavaksi rakennelaiksi.

Hallitus linjasi kuntauudistuksen etenemistä iltakoulussaan 5.6.2012 sekä antoi seuraavana päivänä tiedonannon eduskunnalle kuntauudistuksen etenemisestä (VNT 2/2012 vp). Hallitus antoi linjauksissaan määrittelemiensä tarkastelunäkökulmien perusteella tarkempien uudistuksen kriteerien valmistelun rakennelakia valmistelevan työryhmän tehtäväksi. Työryhmän valmistelemat tarkemmat kriteerit vahvistettiin hallinnon ja aluekehityksen ministerityöryhmässä 27.6.2012.

Nyt kyseessä oleva kuntarakennelakiluonnos on valmisteltu hallituksen linjausten pohjalta. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi nykyistä kuntajakolakia, ja samalla lain nimike muutettaisiin sen sisältöä paremmin kuvaavaksi kuntarakennelaiksi. Lakiin lisättäisiin säännökset kuntien selvitysvelvollisuudesta, selvitysperusteista ja niistä poikkeamisesta sekä muutettaisiin kuntien yhdistymisen taloudellista tukea koskevia säännöksiä. Lisäksi ehdotetaan kielilain muuttamista eräiltä osin.

Sosiaali- ja terveystieteiden ministerityöryhmä on linjannut palvelurakennemuutoksen jatkoa 15.11.2012.

Valtiovarainministeriö pyytää lausuntoa lakiluonnoksesta yleisesti sekä erityisesti lausumaan seuraavista kysymyksistä:

- selvitysvelvollisuudesta, selvitysperusteista (ml. poikkeusperusteista) ja selvitysvelvollisuuden sisällöstä;
- esityksen sisältämistä määräajoista ja menettelyistä;
- valtioneuvoston toimivallasta päättää kuntajaon muuttamisesta;
- yhdistymisavustuksien ehdoista ja määrästä;
- sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien turvaamisesta sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennetta koskevien linjausten mukaisesti.

Materiaali löytyy myös verkosta osoitteesta:

http://www.vm.fi/vm/fi/04_julkaisut_ja_asiakirjat/03_muut_asiakirjat/20121122Kuntar/name.jsp

HALLINTOJOHTAJAN EHDOTUS:

Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että se päättää antaa asiasta liitteen mukaisen lausunnon.

KJ:N ESITYS:

Kunnanhallitus hyväksyy hallintojohtajan ehdotuksen.

PÄÄTÖS:

Hyväksyttiin kj:n esitys.

Päätettäväksi: valtuusto

Merkittiin pöytäkirjaan kokoustaiko klo 14-14.25.

Kv 37 § / 28.02.2013, liite nro 4

Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että se päättää antaa asiasta liitteen mukaisen lausunnon.

KV:N KÄSITTELY:

Valtuutettu Milja Mettiäinen valtuutettu Leea Seitaniemen kannattamana esitti liitteenä olevaan lausuntoon tehtäväksi tarkennuksia sanamuotoon seuraavasti: Sivulla 3 toiseksi viimeisen kappaleen toisen lauseen sana *huomioida* muutetaan muotoon *ottaa huomioon*, samoin viimeiseen lauseen sana *huomioidaan* muutetaan muotoon *otetaan huomioon*.

Puheenjohtaja tiedusteli, vastustaako kukaan valtuutettu Mettiäisen esitystä. Kukaan ei vastustanut.

PÄÄTÖS:

Valtuusto yksimielisesti hyväksyi kunnanhallituksen esityksen valtuutettu Mettiäisen tarkennuksilla korjattuna.

Tiedoksi: valtiovarainministeriö

Otteen oikeaksi todistaa
Sodankylässä 06.03.2013

Raili Aho
Pöytäkirjanpitäjä

Valtiovarainministeriö

valtiovarainministerio@vm.fi

SODANKYLÄN KUNNAN LAUSUNTO KUNTARAKENNELAKILUONNOKSESTA

1. Yleistä kuntarakennelakiuudistuksesta

Sodankylän kunta pitää kuntarakennelakia periaatteessa kannatettavana, mutta ei kuitenkaan pidä tarkoituksenmukaisena säätää kuntarakennelakia nyt esitettyssä muodossaan. Sodankylän kunta suhtautuu esitettyihin pakkoliitoskeinoihin jyrkän kielteisesti, vaikka rakenteellisia uudistuksia edellyttävien paineiden vuoksi tavoitellaankin vahvoihin peruskuntiin pohjautuvaa elinvoimaista kuntarakennetta. On huomioitavaa, että vastoin kuntalaisten tahtoa tehdyt päätökset eivät ole hallinnollisesti legitimejä. Sodankylän kunta muistuttaa myös, että kuntaliitokset sopivat sellaiseen vain yhdyskuntarakenteeltaan tiheään asutuille seuduille, jossa niiden avulla on realistisesti mahdollista tehostaa palvelutuotantoa ja eheyttää yhdyskuntarakennetta. Harvaan asutuilla alueilla, kuten Sodankylässä tai sen lähikunnissa kuntaliitokset kiihdyttävät väistämättä parhaillaan käynnissä olevaa palveluiden keskittymiskehitystä, ja on hyvin epätodennäköistä, että niissä kuntaliitosten jälkeenkään ilman Lapin olosuhteisiin erikseen räätälöityjä toimintamalleja saataisiin aikaan rakenteita, joiden avulla selvittää esim. sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisestä tässä väestörakenteen muutoksessa. Keskittämiskehitys on ristiriidassa monella tapaa mm. hallitusohjelmaan kirjatusen alueellisen tasa-arvotavoitteen näkökulmasta.

Ehdotettu kuntarakennelaki on rakenteeltaan ja kirjoitusasultaan vaikeaselkoinen. Lakiluonnos on myös sisällöllisesti pahasti keskeneräinen. Huolestuttavaa on, että lain perustelut pitävät sisällään hyvin pitkälle pykälän tulkinnan, jonka seurauksena lain tulkinta ja harkinta jäävät jatkossa yksin Valtioneuvoston käsiin. Edellä mainitun voidaan nähdä olevan ristiriidassa mm. perustuslain kunnallista itsehallintoa koskevien säädösten kanssa, eikä se muutenkaan täytä hyvälle lainvalmistelulle annettuja ohjeita. Lisäksi tulee huomioida, että lakiesityksen yleisestä osasta puuttuvat kokonaan uudistuksen laajemmat perustelut ja mm. kansainväliset vertailut.

Valtioneuvoston kuntarakennetyöryhmän esityksessä uudeksi kuntarakenteeksi Vuotso on ehdotettu irrotettavaksi Sodankylän kunnasta. Sodankylän kunta korostaa, että se haluaa pysyä itsenäisenä kuntana, eikä myöskään hyväksy Vuotson irrottamista itsestään. Viitaten aiemmin kuntarakennetyöryhmän esityksestä jättämänsä lausuntoon, Vuotson alueen irrottaminen Sodankylästä heikentäisi merkittävästi koko kunnan alueella asuvien saamelaisien oikeuksia ja asemaa. Muun muassa saamelaisalueen kuntana Sodankylälle myönnetyn rahoituksen karsimisen myötä saamenkielisten palveluiden turvaamiselle ei olisi enää edellytyksiä, mikä olisi vahingollista kaikille, eri puolilla kuntaa asuville saamelaisille ja saamenkielisille. Mikäli Vuotso irrotettaisiin Sodankylästä, menettäisi kunta tässä yhteydessä myös Kakslauttasen matkailualueen. Tämä merkitsisi kunnan elinkeinorakenteen näkökulmasta merkittäviä negatiivisia vaikutuksia. Vuotson irrottamista itsestään Sodankylä ei hyväksy, mutta yhteistyön syventämisestä kuntien välillä käytäviin neuvotteluihin naapurikuntien kanssa se on kuitenkin valmis, samoin neuvotteluihin liitokseen mahdollisesti halukkaiden kuntien kanssa.

2. Selvitysvelvollisuudesta, selvityspereusteista (ml. poikkeuspereusteista) ja selvitysvelvollisuuden sisällöstä

- Lakiin kirjatut poikkeuspereusteet ovat Lapin osalta lähtökohtaisesti kannatettavia, mutta alueiden ja kuntien näkökulmasta tulkinnanvaraisina. Asia jää lopulta ministeriön harkintaan varsinkin siinä tapauksessa jos naapurikunta haluaisi selvittää liitosta tai osaliitosta.
- Talouden pereusteena oleva 500 €/as alijäämä kunnan taseessa ei ole riittävä pereuste ns. pakkoselvityksen käynnistämiseen.
- Lapissa on myös syytä huomioida pitkät etäisyydet, harva asutus ja se, että yleensä yksi kunta on selkeä työssäkäyntialue ja sen yhdyskuntarakenne on myös selvä.
- Uudistuksessa tulee muistaa, ettei iso kunta ole aina itseisarvoltaan toimiva eikä tehokas.
- Selvityksissä tulee ehdottomasti ottaa kantaa yhteistyömahdollisuusvaihtoehtoon liitoksen tai osaliitoksen vaihtoehtona.
- Selvitysvelvollisuudesta poikkeamiseen tehty kielteinen päätös tulee ministeriön perustella selkeästi.
- Selvitysten tukeen pitää varata riittävästi määrärahoja.

3. Esityksen sisältämistä määrärajoista ja menettelyistä

Määräajat ovat liian tiukkoja. Selvitystyölle on varattava enemmän aikaa. Huolellisesti, vapaaehtois pohjalta toteutettu selvitystyö parantaa pitkällä tähtäimellä sitoutuvuutta muutokseen. Mahdollisten vapaaehtoisten liitosten osalta olisi tarkoituksenmukaista tähdätä valtuustokausien vaihtumisiin.

4. Yhdistymisavustuksien ehdoista ja määrästä

Yhdistymisavustusten ja valtionapumenetysten korvaukset vaikuttavat kannatettavilta, mutta kuitenkin niin, että avustuksia tulee jakaa enemmän alle 20000 asukkaan liitoksiin ja ns. kriisikunnan liittämisiin toiseen kuntaan. Em. mukaisesti avustuksen pereusteeksi tulee ottaa kriisikunnan talouden tila ja nostaa avun maksimimäärää 1 miljoonasta eurosta.

5. Sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien turvaamisesta sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennetta koskevien linjausten mukaisesti

Sodankylän kunta pitää linjauksia vielä keskeneräisinä, eikä kykene sen vuosi ottamaan niihin kunnolla kantaa. Nykyisin varsin toimivan sairaanhoitopiirin lakkauttaminen ei ole järkevää eikä tunnu kannatettavalta ajatukselta. Nykyisen sairaanhoitopiirin kokoisen sote-alueen perustamisen ongelmaksi kunta kokee kunnallisen päätösvallan etäännyttämisen liian kauaksi, nykyisten lähipalveluiden heikkenemisen sekä kustannusten nousemisen uuden hallinnon perustamisen myötä (vrt. palo- ja pelastustoimi).

Sodankylän kunnan mukaan esitystä laadittaessa ei ole kunnolla selvitetty mihin uudistuksella haetaan ratkaisua. Kunnissa ongelmiksi koetaan mm. lääkäripula, keskussairaalan korkeat ja vaihtelevat kustannukset, lisääntyvä byrokratia terveydenhuollossa, vanhenevan väestön tuomat menojen nousupaineet, kentällä toimivien ammattilaisten tuen ja neuvonnan puute, mutta ei ole vielä tietoa miten nämä sote-alueessa ratkaistaisiin paremmin kuin nykyisessä kuntakohtaisessa

järjestelmässä, jossa on jo mahdollisuus ja hyvät lähtökohdat läheiseen yhteistyöhön kunnan sosiaali- ja terveydenhuollossa sekä sairaanhoitopiirin suuntaan.

Kuntarakenneuudistuksen selvityserusteista todetaan, että alle 20 000 asukkaan kunnan tulisi selvittää yhdessä muiden kuntien kanssa yhdistymistä alueellaan, jossa on palveluiden järjestämisen, rahoittamisen ja kehittämisen kannalta riittävä väestöpohja sekä kyky riittävään palvelutuotantoon. Lisäksi selvitysalueella tulisi olla sosiaali- ja terveydenhuollon oman palvelutuotannon, matalan kynnyksen palvelujen ja lähipalvelujen näkökulmasta vähintään noin 20 000 asukasta.

Kuntarakennelakiluonnoksen 4f § todetaan, että selvityserusteiden osoittamasta selvitysalueesta voidaan poiketa. Sodankylän kunta esittää, että poikkeamisperuste erityisen harvan asutuksen, pitkien kuntakeskusten välisten etäisyyksien tai kielellisten oikeuksien turvaamiseksi tulee ulottaa koskemaan myös sosiaali- ja terveydenhuollon lähipalveluja niiltä osin, kun palveluiden kysyntävolyymit ovat korkeat ja lähipalveluiden tuottaminen nähdään toiminnallisesti ja taloudellisesti järkevänä ja eheänä kokonaisuutena.

Kuntalakirakennelaisissa tulee määritellä konkreettisemmin lähipalveluiden sisältö. Määrittelyssä tulee myös ottaa huomioon, että lähipalveluiden sisältö saa erilaisen merkityksen alueilla, joissa kuntakeskusten väliset etäisyydet ovat poikkeuksellisen pitkiä. Sosiaali- ja terveydenhuollon lähipalveluiden järjestämistä vastuun kytkeminen erikoissairaanhoidon tason palveluihin ei ole tae toiminnallisesta kokonaisuudesta. Sosiaali- ja terveystalouden osalta, kuntalaisissa tulisi kiinnittää enemmän huomiota erityistason palveluiden organisointiin, joista muodostuu huomattava osa kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon kustannuksista.

Sodankylän kunta toivoo, että lausunnossa esitetyt näkökulmat otetaan huomioon asiaa koskevassa jatkovalmistelussa.

SODANKYLÄN KUNTA

Viljo Pesonen
Kunnanjohtaja

Pekka Tuomivaara
Kunnanhallituksen puheenjohtaja